Dosarul nr. 2ac-130/23
2-21083470-01-2cc-13042023

Î N C H E I E R E

24 mai 2023 mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător Tamara Chişca-Doneva
Judecători Ion Malanciuc
Oxana Parfeni

examinând conflictul negativ de competență apărut între Judecătoria Bălți, sediul Central și Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Ennsgern" împotriva Biroului Vamal Nord și Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ,

c o n s t a t ă:

La 2 iunie 2021, SRL „Ennsgern" a depus la Judecătoria Bălți, sediul Central, cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Nord și Serviciului Vamal al Republicii Moldova, solicitând anularea Deciziei de regularizare nr. 104 din 16 martie 2021 emisă în privinţa SRL „Ennsgern" privind încasarea în folosul statului a drepturilor de import în sumă totală de 295 939,22 lei, ca fiind neîntemeiată şi nefondată.

Prin încheierea din 6 decembrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central prezenta cauză de contencios administrativ a fost transmisă Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani pentru examinare conform competenței.

Prin încheierea din 5 aprilie 2023 a Judecătoriei Chişinău, sediul Rîşcani a fost suspendat procesul cu transmiterea cauzei pentru soluţionarea conflictului negativ de competență la Curtea Supremă de Justiţie.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată competența Judecătoriei Bălți, sediul Central de a judeca prezenta cauză de contencios administrativ, din următoarele considerente.

Conform art. 200 alin. (3), (4) din Codul administrativ, conflictul de competență dintre judecătoriile din jurisdicția diferitor curți de apel, dintre o judecătorie şi o curte de apel sau dintre două curți de apel se soluționează de către Curtea Supremă de Justiție.

Conflictul de competență se soluționează fără citarea participanților la proces, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs.

Din materialele cauzei rezultă că prin acțiunea de contencios administrativ depusă de către SRL „Ennsgern” împotriva Biroului Vamal Nord și Serviciului Vamal al Republicii Moldova, reclamantul solicită anularea Deciziei de regularizare nr. 104 din 16 martie 2021 emisă în privinţa SRL „Ennsgern” privind încasarea în folosul statului a drepturilor de import în sumă totală de 295 939,22 lei, ca fiind neîntemeiată şi nefondată.

Potrivit art. 196 din Codul administrativ acțiunea în contencios administrativ se depune la instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică care a desfășurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel. Dacă la o procedură de contencios administrativ participă mai multe autorități publice, acțiunea în contencios administrativ se depune la instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică pârâtă.

Potrivit art. 5 alin. (2) din Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017, din Serviciul Vamal fac parte: a) aparatul central; b) birourile vamale, ca subdiviziuni teritoriale aflate în subordinea aparatului central; c) posturile vamale, ca subdiviziuni teritoriale aflate în subordinea birourilor vamale.

Alinatul 3 al articolului 5 din aceiași lege stipulează că, Serviciul Vamal este persoană juridică de drept public, care dispune de ştampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova, de cont trezorerial şi este finanţat de la bugetul de stat.

Potrivit art. 9 din Codul vamal, activitatea vamală este desfășurată de organele vamale. Organele vamale sînt organe de drept care constituie un sistem unic al Serviciului Vamal, format din aparatul central al Serviciului Vamal şi subdiviziunile teritoriale, alcătuite din birouri vamale şi posturi vamale. Statutul, funcţiile şi competenţa Serviciului Vamal sînt determinate de prezentul cod şi de Guvern. Unităţile subordonate (birourile vamale şi posturile vamale) sînt create, reorganizate şi lichidate de către Serviciul Vamal. Nici o autoritate publică, cu excepția Parlamentului şi a Guvernului, nu este în drept să emită decizii cu privire la competența organelor vamale, să le modifice atribuţiile, să le impună alte funcţii sau să intervină în activitatea lor.

Conform art. 7 din Codul administrativ, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

Regimul de putere publică este reglementat, la rândul său, de art. 8 al aceluiași act normativ şi reprezintă ansamblul competențelor prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor autorităților publice, care le conferă posibilitatea de a se impune cu forţă juridică obligatorie în raporturile lor cu persoane fizice sau juridice.

Din normele legale citate supra rezultă indubitabil calitatea de autoritate publică în sensul legii a Serviciului Vamal, cu obligaţii şi drepturi depline în exercitarea atribuțiilor sale în regim de putere publică în scopul realizării interesului public ce vizează satisfacerea necesităților sociale rezultate din implementarea politicii vamale, şi asigurarea securităţii economice a statului, în limita competențelor sale.

Activitatea birourilor vamale, care sunt organe vamale în sensul art. 9 alin. (2) din Codul vamal, de asemenea se desfășoară exclusiv în baza legii și pentru

executarea legii, în conformitate cu principiile legalității, imparțialității, nediscriminării, profesionalismului, independenței, integrității, transparenței, obiectivității, eficienței, loialității și responsabilității şi toate rigorile impuse procedurii administrative, având în competenţa sa inclusiv atribuţii de examinare a petiţiilor, cererilor, plângerilor, proceselor contravenţionale etc., la nivelul unităţilor administrativ-teritoriale. În exercitarea acestora, birourile vamale colaborează cu societatea civilă, asigurând accesul la informaţiile oficiale, cu excepția celor cu accesibilitate limitată, publicarea pe pagina sa web oficială a informațiilor cu caracter public şi transparenţa procesului decizional, în modul stabilit de legislaţie.

Deși, prin Legea nr. 257 din 16 decembrie 2020 cu privire la modificarea unor acte normative a fost modificat art. 5 din Legea nr. 302 din 21 decembrie 2017 cu privire la Serviciul vamal, excluzându-se la alin. (2), litera b), textul „cu personalitate juridică”, birourile vamale reprezintă în continuare organe de drept care îşi desfășoară activitatea ca subdiviziuni teritoriale, inclusiv cea administrativă, iau decizii ce produc efecte juridice şi răspund conform legii pentru acestea. Birourile vamale exercită activitate administrativă la nivel de unități administrativ-teritoriale, ce este supusă controlului judecătoresc de către instanțele judecătorești din aceleași unități administrativ teritoriale, adică în limita razei teritoriale în care organul vamal a desfășurat procedura administrativă propriu-zisă, în sensul art. 6 din Codul administrativ.

Mai mult, prin Ordinul nr. 199-0 din 30 iunie 2021 al directorului Serviciului Vamal „Cu privire la delegarea competențelor și dreptul de semnătură în adresa birourilor vamale”, a fost delegat conducerii birourilor vamale dreptul la semnătură a actelor juridice, conform domeniilor de competențe descrise în Anexa la prezentul ordin, precum şi întru asigurarea executării sarcinilor şi atribuțiilor stabilite în Regulamentele privind organizarea şi funcționarea birourilor vamale, aprobate conform pct. 4 și 5 din prezentul ordin.

Conform pct. 3 competențe de semnare a actelor juridice în domeniul juridic din Anexa la Ordinul nr. 199-0 din 30 iunie 2021 al directorului Serviciului Vamal „Cu privire la delegarea competențelor și dreptul de semnătură în adresa birourilor vamale”, conducerea birourilor vamale a fost împuternicită să semneze actele necesare procedurii judiciare, inclusiv: procurile de reprezentare la instanţele de judecată şi în faţa altor instituții din domeniul public/privat şi organe de drept; referințele, pledoariile, cererile, demersurile, cererile de apel şi cele de recurs, contestațiile, cererile de intentare a procedurii de insolvabilitate, cererile de validare a creanțelor, cererile de chemare în judecată.

Distinct de cele enunțate, la caz se constată că procedura administrativă a fost executată și emis actul administrativ contestat de către Biroul Vamal Nord, fapt ce confirmă că acesta activează în regim de autoritate publică.

Drept urmare, competentă de a examina cauza dată este instanța în a cărei rază teritorială își are sediul Biroul Vamal.

Respectiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va soluționa conflictul negativ de competență, prin constatarea competenței Judecătoriei Bălţi, sediul Central, la examinarea prezentei cauze de contencios administrativ.

Or, conform art. 197 din Codul administrativ, nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.

În conformitate cu prevederile art. art. 193, 200 alin. (3), (4) şi art. 230 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se constată competența Judecătoriei Bălţi, sediul Central, pentru examinarea cauzei de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Ennsgern" împotriva Biroului Vamal Nord și Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ.

Cauza în contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Ennsgern" împotriva Biroului Vamal Nord și Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ, se remite Judecătoriei Bălţi sediul Central, pentru examinare conform competenței.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător — Tamara Chişca-Doneva

Judecători — Ion Malanciuc

Oxana Parfeni